

BRANTFORD
BRIDGEBURG
CALEDONIA
CHIPPAWA
CROWLAND
FORD CITY
FORT ERIE
FORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERFORD
NIAGARA FALLS
OSHAWA
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
SYDNEY
TORONTO
WELLAND
WINDSOR

Kelet-

és

Nyugat-

Kanadai Magyar Újság

EGYESITVE A KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL

ALDINA
BEKEVAR
CANA
CALGARY
EDMONTON
ESTEVAN
HALMOK
KAPOSVAR
LETHBRIDGE
NORBURY
OTTHON
PLUNKETT
RAYMOND
REGINA
SASKATOON
SAXONHILL
SOKHALOM
SZT. LÁZLÓ
SZÉKELYFÖLD
SUDBURY
SUMAS
TABER
VANCOUVER
WAKAW
WEYBURN
WHITEWOOD

VOL. VII EVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1930. JUNIUS 26 CSÜTÖRTÖK

NO. 26. SZAM

MAGYAR DIPLOMACY MARCHES ON

AFTER THE SUCCESS OF THE "BUDA CHOIR" IN THE CAPITAL OF THE EMPIRE AND THE VISIT OF BRITISH AUTHORS TO BUDAPEST, COUNT BETHLEN, PRIME MINISTER OF HUNGARY IS MOST HEARTILY RECEIVED IN LONDON BY RAMSAY MACDONALD AND VISCOUNT ROTHERMERE

Not long ago, the "Buda Dalárd" — or the Male Choir of Buda — among the members of which craftsmen and labourers mingle with physicians, lawyers, judges and even the mayor of Budapest... not long ago they made their debut in London, England, with astounding success. They became very popular with the Britishers, not only because of their democratic spirit, or for their gallantry in giving recitals for the Hoopstale — but, as their critics stated, they show such a thorough art of choral singing, of which the best choirs of to-day should be proud.

Shortly after the London visit of the Buda Choir, the authors and composers of the world assembled for their international convention in the Capital of the Hungarians. There were nearly two hundred present, representing not less than eighteen nations with the highest cultural standing. Britain, and the United States were first, of course, but there were scores of French, Italian, German, Swiss, Dutch and Scandinavian celebrities of the literary and musical world to be seen discussing the rights of authors, which are to be protected very carefully, especially since the talking movies.

Among the leading speakers were Elmer Rice, Denys Amiel, Célestine Joubert, Gino Rocca, Forges d'Arantzani, Ludwig Fulda, Charles Merd, Louis Jacobson, Karl Gaeke, Rudolf Lothar, Walter Hasenclever and others. The Hungarian delegates were to be seen in full number, under the leadership of Francis Herczegh, Eugen Héttal, Francis Lehár, Francis Molnár etc. According to the reports they had not only settled many important problems, but enjoyed their Hungarian visit very much. They were introduced to the Regent, Admiral Horthy, of course, and were surprised to find that he speaks English, French, Italian and German just as fluently as the Magyar tongue.

Following upon these British-Hungarian advances in friendship we received not only the cable-reports of our big American-Hungarian Dailies the "Peoples Voice-Népszava" and of the "Liberty-Szabadság", published in New York and in Cleveland respectively — but also copies of the mouth-piece of the British Foreign Office, the "London Times" about the visit of Count Stephen Bethlen in response to the invitation of the British Government. In order that we may not sound exaggerative, we just quote the editorial of the Times: "... Count Bethlen, representing the rights and the desire of all Hungarians in the Danube Valley, came to London to seal the friendship between Great Britain and Hungary..." And whatever the Times states is generally carried. That means, the British-Hungarian friendship is sealed.

Everyone in Europe knows, why the Hungarian Prime Minister was invited by the British People. But perhaps few people realize on this Continent, what a closer British-Hungarian co-operation means in diplomacy: it means the restoration of the rights of 3,500,000 Magyar minorities, placed unjustly under the rule of inferior nationalities; it means fuller financial independence and more democracy in Central Europe. In one word it means the restoration of the Danube Valley to normal conditions, including the restoration of two million Hungarians, now living close to the present frontiers.

And if there would be no political or economical gains for Hungary from the British orientation, one thing still remains: the friendship between Anglo-Saxons and Hungarians. As Viscount Rothermere stated in the Dal-

ly Mail: "... Closer ties are constantly being forged between Magyarland and our own, for wherever Britons and Hungarians come in contact, an instinctive sympathy springs up at once."

Canadian Hungarians are proud of the re-established harmony between London and Budapest and every Magyar on earth — no matter to what denomination or political belief he may belong — hopes, that modern and democratic Magyar Diplomacy is going to march on, until Hungary, once more, gets her right place under the Sun...

Gázmérgezést kapott egy magyar

Bognár József hazánkfa, aki Sopron megye Silba községéből két évvel ezelőtt jött Kanadába, mintegy három héttel ezelőtt a Seven Sisters víz eséseknél épülő áramfejlesztő telepen dolgozván gázmérgezést kapott és csak most került ki a winnipeg St. Boniface kórházból.

Bognár József felgyógyulása után feljött szerkesztőségünkbe, ahol elmondotta, hogy miképpen történt a szerencsétlenség. Eppen autógénnel vezet a le vasbetonépítményből kiálló vasrudakat, amikor ismeretlen okból kiszakadt az autógént vezető cső és egyszerre óriási robbanással ment le végébe az autógéntartány.

Bognár munkájának közeli egy francia szörnyethalt, míg több svédet a falhoz lapított a robbanás szele. Bognárt eszméletlen állapotban szállították a St. Boniface kórházba. Szerencsére a gázmérgezésen kívül komolyabb sérülése nem történt, de lehet hogy jóidőbe beletelik, míg a gázmérgezésnek minden utóhatásait megszabadul.

Uj magyar lelki vezetők Északon

Mintegy két hónappal ezelőtt érkezett meg Skótszágából Rev. Dóczy Antal ref. lelkész Saskatoon városába, ahonnan mint központból látja el az északiakatchewani magyar telepek református hitvit.

Legujabban pedig beavatott helyről úgy értesülünk, hogy Father Liktor András róm. kath. lelképástor az Egyesült Államokból Plunkettre érkezett, hogy a Prince Alberti egyházmegye katolikus magyarjainak gondozását lássa el.

TÖBB ESŐ KELLENE A JÓ TERMÉSZÉZ

A prérítartományok fontosabb pontjairól Ottawába küldött távirati jelentések alapján a szakértők úgy vélekednek, hogy az eddigi csapadék közép sem elég ahhoz, hogy jó termésről lehetne szó. Különösen Saskatchewan Indian Head-Shanayon — Battleford háromszögében, valamint Albertában Oldstől északra óriási károkat okozott a forró szélvihar. Viszont egész Nyugatkanadában visszatartotta a hűvös tavasz a termés kifejlődését, úgyhogy esőn kívül tartós szép időre is van szükség.

MUTASSA MEG ÁLLANDOAN ANGOL CIKKEINKET ISMERŐSEINEK

DR. WINTER KÁROLY

montreáli magyar főkonzul, aki visszatérve Magyarországon töltött szabadságáról, újra elfoglalta hivatalát.

A New York Times szerkesztője Trianon ellen

Snow, az Egyesült Államok egyik legkiválóbb s legismertebb újságírója, a New York Times és a Current History Magazine című széles elterjedtségű és nagy jelentőségű politikai lap szerkesztője Boross Jenőnek, ennek a példaképül állítható amerikai magyarnak és világhírű műgyűjtőnek az ünneplése alkalmából New Yorkban többek között az alábbi nagyjelentőségű kijelentéssel csatlakozott a magyar igazság harcosai közé:

— Kétszer jártam Magyarországon, éppen most könyvet írok róla, mert szeretném megmutatni a világnak a trianoni béke igazságot és azt az égbekiáltó igazságtalanságot, amit a békekötő hatalmak Magyarországgal elkövettek. Ha Magyarország szegény ország, akkor ezt ennek a békének feltételei idézték elő, akkor, amikor népességének háromötöd részét elszakították, hárommillió polgárát a hatalmak engedelmével az ugynevezett utódállamokhoz: Csehoszvághoz, Rumániához és Jugosz-

EZER MÉRFÖLDES LABRADORI CSÓNAKUTRA INDULT ELLSWORTH

Több, mint félvéssel ezelőtt megírta a Kanadai Magyar Újság, hogy Lincoln Ellsworth, a tragikus véget ért Roald Amundsen északsarki utjának amerikai parancsnoka, Wilkins világhírű angol felfedező társaságában tengeralfattjaron indul az északi sarkra. Miután azonban a jégpáncél alatt uszó tengeralfattjárt csak jövő év júniusára tudják a sarkkutatásnak megfelelően átalakítani, Wilkins kapitány addig délsarki utazásáról írt könyvének befejezésén dolgozik, nemkülönben pedig irányítani fogja a különleges tengeralfattjaron végzett munkálatokat.

Azonban Ellsworth sem marad rest és már a közeli napokban megindul New Yorkból Kanada felé, hogy feltárja Labrador félsziget ismeretlen területeit. Lincoln Ellsworth canoen

Visszatért Byrd a Déli Sarkról

Teljes tizenhat hónapi távollét után a múlt csütörtökön hajnalban tért vissza Byrd tengerész, aki a City of New York és az Eleanor Bolling gőzöskével, három repülőgéppel és a legmodernebb felszereléssel kuttatta keresztül-kasul a déli sark vidékeit.

Byrdet és társait óriási lelkesedéssel várták a newyorki kikötőben s talán Lindbergh megérkezése óta nem volt akkora tömeg a főbb utvonalakon, mint Byrd fogadtatása alkalmával. Az expedíció tudományos szempontból szinte kiszámíthatatlanul értékes munkát végzett s a déli sarkon készített mozgófényképeket is magával hozta, amelyeket Kanadában is be fognak mutatni.

MAGYAR DAL, MAGYAR SZÓ A RÁDIÓBAN

Manitoba tartomány törvényes megalkalmából a július 15-én Winnipegben megartandó ünnepségeket megelőzőleg július 4-én, pénteken este 9 és magyar szót akarnak hallani a rádiókror nemzeti rádió-estet rendez a jubileum előkészítő bizottsága. Bracken miniszterelnök magyarban Nyugatkanadában lehet majd jó hallgatókat, Mr. Woodnak rendelani és pedig a Central Time időzében természetesen a winnipeg-i országban, hogy a külföldi liszt Economic Conference gyűlésein behozatala elé akadályokat gördítsenek, hogy ezáltal életre keljen a kanadai liszt-kivitel fontosságáról.

Mindazok tehát, akik magyar dal, dióban, ne mulasszák el ezt az alkalmat. A magyar műsört különösen nyugatkanadában lehet majd jó hallgatókat, Mr. Woodnak rendelani és pedig a Central Time időzében természetesen a winnipeg-i országban, hogy a külföldi liszt Economic Conference gyűlésein behozatala elé akadályokat gördítsenek, hogy ezáltal életre keljen a kanadai liszt-kivitel fontosságáról.

Anglia nem vesz több kanadai lisztet!

A legujabb kábeltávíratok a kanadai malomiparra nézve nem valami jó híreket hoznak Londonból. Az angol molnárak szorult helyzetére való tekintettel lehetetlen azonban, hogy a szegény országban, hogy a külföldi liszt Economic Conference gyűlésein behozatala elé akadályokat gördítsenek, hogy ezáltal életre keljen a kanadai liszt-kivitel fontosságáról.

A legujabb kábeltávíratok a kanadai malomiparra nézve nem valami jó híreket hoznak Londonból. Az angol molnárak szorult helyzetére való tekintettel lehetetlen azonban, hogy a szegény országban, hogy a külföldi liszt Economic Conference gyűlésein behozatala elé akadályokat gördítsenek, hogy ezáltal életre keljen a kanadai liszt-kivitel fontosságáról.

RÁDIÓ-ZONGORÁT TALÁLT FEL EGY MAGYAR

A New Yorkban óriási példányszámban megjelenő "Musical America" című folyóirat legutóbbi számában érdekes magyar találmányról számol be. A tudósítás szerint az elmúlt héten mutatott be londoni szakértők előtt Dr. Frankó István budapesti mérnök rádió-zongoráját, amely legvalóságosabb forradalmasítási fogorakezebb pontja azonban az, hogy tulajdonképeni zongorára a Frankó-féle rádió-zongora nincs is szükség, csupán a billentyűzetre.

A New Yorkban óriási példányszámban megjelenő "Musical America" című folyóirat legutóbbi számában érdekes magyar találmányról számol be. A tudósítás szerint az elmúlt héten mutatott be londoni szakértők előtt Dr. Frankó István budapesti mérnök rádió-zongoráját, amely legvalóságosabb forradalmasítási fogorakezebb pontja azonban az, hogy tulajdonképeni zongorára a Frankó-féle rádió-zongora nincs is szükség, csupán a billentyűzetre.

LEGUJABB HIREK

NAGYARANYU ÜNNEPSÉGEKKEL KEZDŐDÖTT MEG Magyarországon a Szent Iv. Mig az Óhaza katolikus közönsége 30—50,000 számra vevő részt Szent István és Szent Imre sírjához vezetett egyes zarándoklatokon, addig a külföldi magyarok is ezerszámra érkeznek a vendégek, akik együtt akarnak ünnepeini a magyar nemzetet. Bár Kanadából a nehéz gazdasági viszonyok következtében aránylag kevesen keresik fel Magyarországot, a többi angol-északi országokból számosan érkeztek, úgyhogy ebből az alkalomból méltán remélhetjük az angol, amerikai és kanadai angol sajtó magyarbarát megnyilatkozását.

NYOLC CENT HELYETT ÖT CENT lesz július elsejétől kezdve a Magyarországra, valamint a megszállott területekre irányított levelek postai szállítása díja, a levelezőlapok továbbításáért pedig ezután négy cent helyett csupán három centet számít a kanadai posta. A csomagszállítás díját hasonlóképpen lecsökkentették.

FÜTHETŐ CIPŐTALPAT TALÁLT FEL egy magyar cipészmeister, a mint azt a "Canadian Press" hírszolgálati iroda egyik legutóbbi kábeljelentésében közli. A szeszálós találmánynak különösen Kanadában jó esély van a jövőre, miután a különlegesen kikészített cipőtálpában elhelyezett villamos elem akár a világítási áram akár az automobil batériák vezetékeibe kapcsolható és ezáltal még a leghidegebb időben is két-három óráig melegen tartható a láb.

IRORSZÁGBÓL NEWYORKBA INDULT a világhírű utjairól híres "Southern Cross" nevű hárommotoros repülőgépén Kingsford-Smith ausztráliai repülőkapitány. Bár a három utasal meglehetősen gyorsan a déli sark felé indult, legkésőbb csütörtökre várják megérkezését.

FELMENTETTE MACSEK HORVÁT POLITIKUST a belgrádi bíróság azonban ezzel korántsem fejeződött be a szerbek által hazafüái pártok kiküldött horvát szabadságmozgalom mártírjainak szenvedése. Mig ugyanis Macsekkel együtt kilenc horvát politikus felmentettek, addig tizenegyet súlyos börtönrre ítélték. Bernadicot például 15 és félévi kényszermunkára ítélték, mert meg mertte mondani az igazat. Négy ügyvéd, valamint két felmentett politikus és három újságíró pedig egyenként egy hónapi fegyházzal bünhődik azért, mert mulatoztak csaptak a szabadság öröme. A New York Times levelezőjét, Gedyét, csak diplomáciai lépésekre engedték szabadon.

NEGYEDMILLIO DOLLAR PENZBONTETESRE, négy hónapi börtönrre és nem fizetés esetén további 23 hónapi fegyházra ítélté a calgaryi bíróság Solloway és Mills tőzszedbizományosokat, akikről bebizonosodott, hogy tudatosan félrevetették a részvényjegyzéket.

GYŐZTEK A KONZERVATIVOK

Ha a birodalmi választásokon nehezebb dió is lesz elvinni a pálmát, New Brunswick tartományban a konzervatívok óriási szótöbbséggel győztek a liberálisok felett, úgyhogy Baxter miniszterelnök ismét kormányon marad.